

Barangtani Intézet
D - 1986 - 23.
Könyvtára *

B E S Z Á M O L Ó J E L E N T É S

az 1986 - os évről

Városi Művelődési és
Ifjúsági Központ
Tata, Váralja u. 4.

Kutatócsoportunk számára 1986. jubileumi év volt, hiszen pontosan 15 évvel ezelőtt alakult meg az azóta is aktív gárda.

Fő céljaink az eltelt idő alatt alapvetően azonosak maradtak:

- Tata és környékének karsztjelenségeinek kutatása, feltárása, dokumentálása
- a barlangászati és földtudományi ismeretek népszerűsítése
- a csoport tagjainak rendszeres elméleti és gyakorlati képzése
- ásvány-, kőzet-, és őslénytanú kiállítások rendezése
- földtudományi szemléltető anyagok juttatása iskoláknak
- rendszeres túrázás az ország és a külföldi karsztvidékein és geológiai, ásványtanilag érdekes részein
- egészséges szellemi, kreatív kollektiva összekovácsolása

1986-ban a csoport összetétele a következő képet mutatja:

- 37 "rendes" tag
- 8 "próbaidős"
- 9 "pártoló"

Az MKBT soraiba csoportunkból a tárgyévben 26 fő tartozott.

Részletes beszámoló a tárgyévben végzett munkáról.

1. Feltárások

Mint az előző évben is, a feltérő munka fő csapásiránya a tatai Bartha-kútbarlang kutatására irányult. A barlangról eddig ismert adatokat előző évi jelentésünkben részletesen ismertettük, ezért itt most nem tartjuk szükségesnek ezt újra leírni.

A tárgyév során 21 alkalommal volt feltárás a barlangnál, melyek során kb 70 m³ üledéket hoztunk a felszínre. A meddő elszállításában a tatai Városi Tanács segítséget nyújtott, ~~xxx~~ és egyébként is örvendetes, hogy a városi hatóságok, vállalatok és a lakosság is érdeklődéssel és szimpátiával kíséri csoportunk tevékenységét.

A kiemelt üledéket természetesen elszállítás, illetve feldepozálás előtt alaposan átvizsgáltuk és a jellemző helyekről és anyagokból nagy mennyiségű mintát vettünk. Összességében az üledék jellege megegyezik az 1985-ben kiemelt anyagéval. Szerencsésnek mondható, hogy 1986-ban is kikerült néhány igen szép Kalcitkaverna és táblás barit-kristálycsoport, amelyek a később bővitendő ásvány-muzeumunk díszei lesznek.

A tárgyév során a barlang kutaknája alatti részt feltettük legfőképpen, ez folytatás szempontjából nagyon ígéretes, de egyelőre teljesen, főtéig kitöltött járat-szelvényben halad.

A rendszeres léghőfok- és üledékhőfok méréseket is folytattuk, az egész évi átlagolt léghőfok: 12,3°C, míg az üledékhőfok éves átlaga mindössze 10,5°C.

A barlangban légmozgás sajnos továbbra sincs, ezért főképpen meleg időben elég magas a CO₂-szint. Ennek rendszeres mérését főként balesetvédelmi okokból - folytattuk.

Tovább folytattuk az immár 3. éve zajló ún. Kőpíte-kut feltárását is / OKTH-felkérés/. Erről is részletesen beszámoltunk az előző évi jelentésünkben. 1986-os fejlemények: a munka 6 napja alatt különféle /főként technikai - ugymint túl nagy bezuhant kövek, sok víz megjelenése stb. / okok miatt nem sokat haladtunk lefelé. A kut mélysége immár 24,4 m, balesetvédelmi okokból esztétikus rudfa-ácsolat befedést helyeztünk rá.

Csoportunk 1986-ban még egy, a városon belül levő, a Kálvária-röghöz közel eső érdekes karsztjelenséggel is foglalkozott. Egy új lakótelep építése során a munkagépek szinte teljesen egyenletes, kb 11°-ban dőlő jura rétegfelszint tártak fel, melynek denudált /talán az infraoligocén denudáció / felszínén több, jellegzetes tatai típusú, sajnos kis átmérőjű hidrotermális feltörési forrászaj bukkan elő, emellett a felület a litoklázisok mentén talán hosszabb idei felszíni hatásra eléggé karrosodott. Ezt a kb. 12 x 15 m-es letakarított felületet / közvetlenül rajta egyébként vékony édesvízi mészlő települ / a város vezetői felé megvédésre javasoltuk, mint a régi, bővízi, tatai, un, kerti források vizadó részének reliktumát. E terület részletes földolgozását csoportunk az elkövetkező időszakban folytatni kívánja.

2. Táborkok

Tavaszi technikai felkészítő tábor

1986. ápr. 4- ápr 13. A tábor a Budai hegységben volt, fő célja a barlangjáró I. vizsgára való felkészítés volt, természetesen emellett a környék barlangjainak többszöri bejárására is sor került.

Résztevők száma: 29 fő

A tatai Herman Ottó Kör táborban részvétel

1986. júl. 5-12. A feltételezeten római kori kut feltárásának folytatása

Résztevők száma: 5 fő

Tábor a Morva-Karszton - a tatabányai Vértess László Csoport vendégeiként

Résztevők száma: 3 fő / VII. 10-13. /

Nyári Tábor a Bükk-Fennsíkon, Létrástetőn

1986. júl. 18-27. A környék barlangjainak bejárása, felszíni karszt-morfológiai megfigyelések, BNP természetvédő tevékenységének tanulmányozása.

Résztevők száma 23 fő, + egy holland és egy romániai kutatótárs
E tábor sikeréhez nagymértékben hozzájárult az MKBT-n belüli együttműködés is, hiszen a tábornak szinte minden napján segítséget kaptunk /turavezetés, barlangkulcs, épület, stb. / a miskolci "Marcel Loubens" és "Herman Ottó" kutatócsoportok tagjaitól. Kérjük, amennyiben mód nyílik, szívesen adják meg a segítségükért az MKBT is nyilvánított felőjük elismerését !

3. Rendszeres heti klubnapok

Az elmúlt 15 évhez hasonlóan továbbra is rendszeresen minden hét csütörtökjén 17 órától a tatabányai Városi Művelődési és Ifjúsági központban tartottuk, ahol a klubhelyiségen kívül egy raktárhelyiséget is biztosítottak felszerelésaink és a gyűjtemény számára.

Ezekon a rendszeres összejöveteleken leginkább az aktuális teendőket, terveket, feltárásokat, technikai részleteket beszéljük meg, gyakran távabbképzéssel, gyakorlással, előadásokkal gazdagítva. 1986-ban elkezdtuk az oktatóanyagok eddigi diaképes gyűjtése mellett a videotechnika alkalmazását is, ennek a jövőben nagy szerepet szánunk.

4. Tanfolyamok

A legjelentősebb, általunk szervezett és a tatabányai Vértess L. barlangkutató csoport segítségével végrehajtott tanfolyam volt a barlangjáró I. vizsgára való felkészítés. Ez a kiadott tematika és módszertani utmutatások alapján zajlott le. Az elméleti rész feldolgozása február elejétől április végéig tartott, a gyakorlati tudnivalókat pedig főként a tavaszi Bugai-hegységi tábor alatt sajátították el a jelentkezők.

A vizsga ápr. 27-én volt, ezen 1 jelölt kivételével a többi 29 vizsgázó megfelelt. A vizsgázók köme a tatabányai csoportból való volt, de többen jelentkeztek Lábatlan körzetéből és néhányan a tatabányai csoportból.

A tárgyév során 3 fő tett sikeres vizsgát "barlangjáró II"-ből, valamint ketten elvégezték a februári barlangtérképezési tanfolyamot is. Befejesztük továbbá a múlt évről áthuzódó barlangfotózási házitanfolyamunkat is.

5. Komáromi megyei barlangkutatók találkozója / márc. 12. /

Az idén másodizben megrendezett Fórum ünnepélyes keretek között zajlott, hiszen pontosan a csoportunk megalakulásának 15. évfordulójára időzítettük. Ez alkalommal mozgófilm- és dia dokumentumok alapján felidézttük a csoport múltját, majd dr. Juhász Árpád tartott érdekes előadást a hazai karanténosodó kőzetösszletekről. Ezután a többi megyei csoport is beszámolt tevékenységéről, majd megállapítottuk a megyei munka további koordinálásának legfontosabb feladatait, melyek megvalósítását majdán segítjük.

6. Turák

Az eddigi évekhez hasonlóan idén is több barlangi és felszíni turát tettünk.

Ezek, felborolásjelleggel:

- gyalogtura a Vértesben Szár-Tatabánya
- felszíni és barlangi turák a Budai-hegységben
- gyalogturák a Gerecsében
- Barlangi turák a Morva-karsztón
- Barlangi és felszíni turák a Bükk-fennsíkron
- Barlangturák Tatabánya környékén
- Részvétel a dorogi kúatótársak által rendezett " Mozdulj-napon"
- Tura a Vértesben
- Barlangturák a Szalonnai- fennsíkron
- Karácsonyi tura- Tatabánya környéke
- szilveszteri bg.-tura a Mátyáshegyi bg-ban

7. Ismeretterjesztés

Az előző évekhez hasonlóan főként a TIT és a Művelődési Központ szervezésében több előadást tartottunk művelődési intézményekben, klubokban, iskolákban. Főbb témák: Megyénk barlangjai, A környék geológiai érdekességei, Barlangi ásványok, Földtani értékek védelme, Föld és az élet fejlődése.

Iskolások részére geológiai turákat is vezetünk.

8. Kiállítások

Tovább gyűjtöttük az állandó- és a vándorkiállításokhoz szükséges földtudományi anyagokat, a csoport közös turáin és az egyéni utak során is.

Továbbra is fenntartottuk a csákvári művelődési házban immár 7. éve fennálló ásványkiállításunkat.

Legnagyobb kiállítási anyagunkat, mely a tatai művelődési központ aulájában található, nagy veszteség érte az idén: betöréses rablás útján kizárítottak egy olyan vitrinünket, amelyben nagyon becses - bár nem barlangi - ásványritkaságok és csiszolatok voltak. Sajnos a tettkészek nem kerültek elő, és az anyagról sincs semmi hír. Emiatt biztonsági okokból a többi tárló anyagát is kizártuk, biztonságba helyeztük. 1987-ben elkészül a biztonsági berendezés, és akkor újra visszarendezhetjük a más országos ismeretségre és hírré szert tett anyagot.

9. Barlangi vezetések

Az előző évekhez hasonlóan is eléggé nagy érdeklődés nyilvánult meg a tatai barlangok iránt.

Az ilyen igényt minden esetben kielégítettük, és biztosítottuk a szakvezetést a Megalodus, az Anyal-forrási és a Bartha-kut barlangokban.

10. Részvételek rendezvényeken

- Miskolc: Ásványbörze /márc.8-9-/
- Komárom m. Barlangásztalálkozó / márc. 12. /
- Ásványbörze Bp. / ápr. 19. /
- MKBT vándorgyűlés / jun. 27-29. /
- Nemzetközi ásványbörze Bp. /aug. 31. /
- Mozdulj-nap, Dorog / szept. 14. /
- Részvétel a Szalonnai-fennsík feltárásában / nov.6-9. /

11. Részvételek barlangversenyen

Lukács-kupa / Bükk, okt. 3-4-5. / III. helyezés megszerzése
Orsz. bg. mentő-verseny / Dorog, okt. 11. / II. helyezés megszerzése

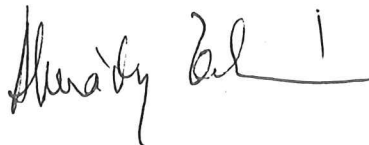
12. Publikációk

A csoport tevékenységéről több újságcikk jelent meg, főként a megyei lapban / a jubileumi cikket mellékeljük /. Ezen kívül a tatai Műv. Közp. sokszorosításában megjelent a Komárom megye ásványai c. összeállítás, melyben több, barlangi ásványokra utaló rész is van / szintén mellékelve /.

13. Hivatalos elismerések

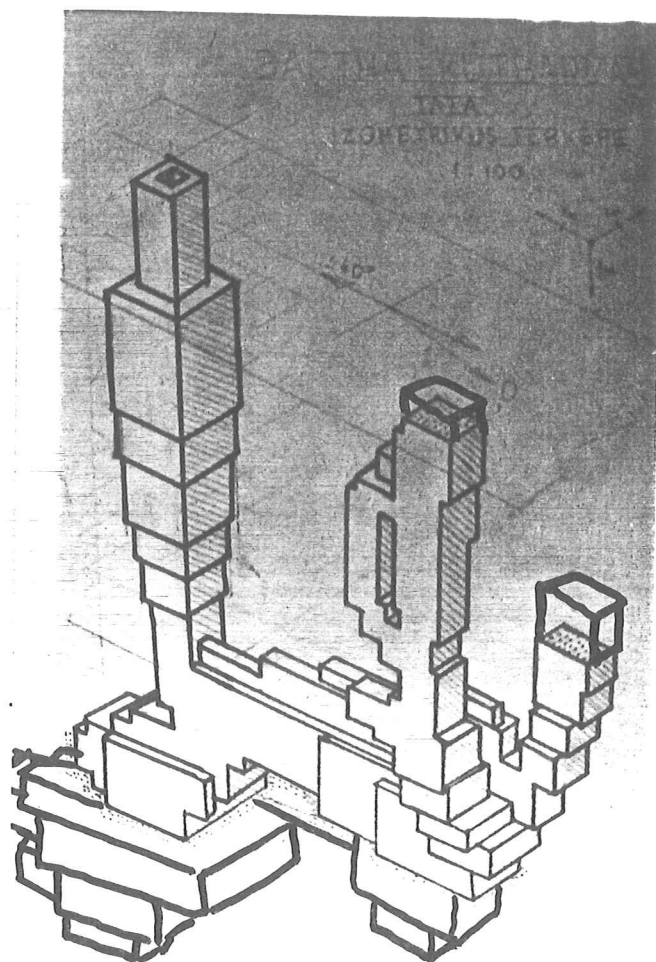
Csoportunk tevékenységét az idén nagy elismerésben részesítette Komárom megye Tanácsa: sok pályázó közül elnyertük a megye Kiváló szakköre címet. A városunkért, Tataért végzett társadalmi munka elismerésül pedig a Városi Tanács aranyplakettjét kaptuk meg.

Jó Szerencsét !

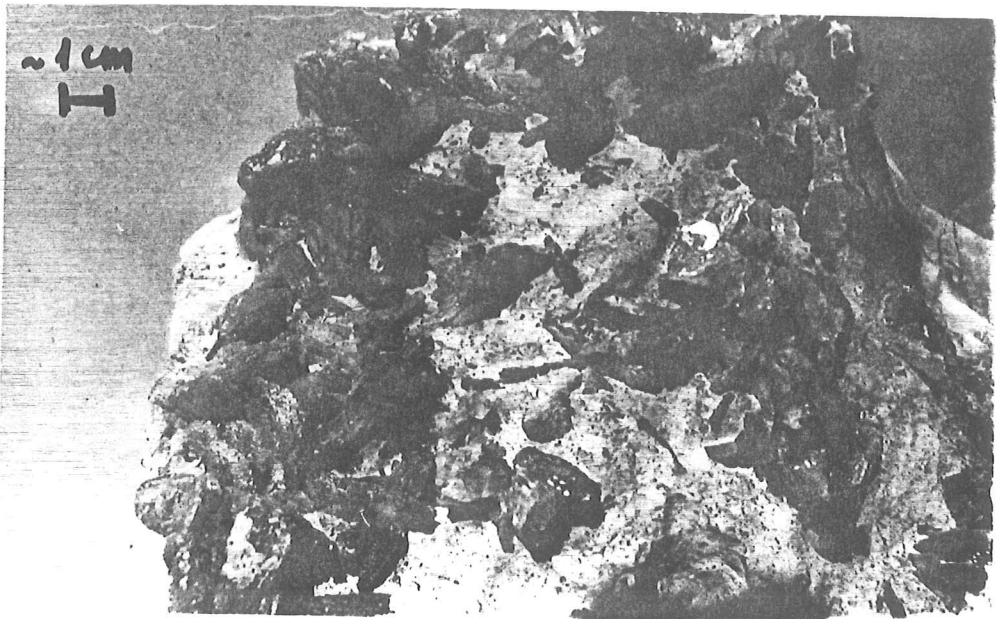
Almásy Zoltán csop. vez.

Tata, 1987. febr. 20.

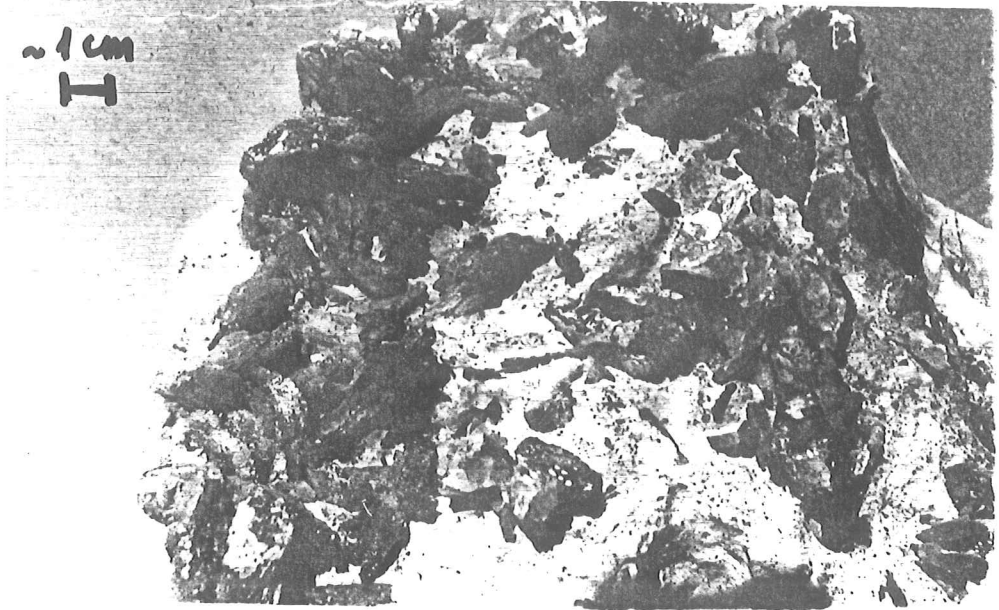
Az 1986. évi feltárás előrehaladása a Bartha-kutbarlangban

/ pirossal benézelve /

A t t ai Bartha-kutbarlangból kikerült egyik szép barit-
kristálycsoport. A kristálydeleket a barlangi kitöltés
vétele meg a tönkremeneteltől. Az ilyen és ehhez hasonló
példányok a kitammelt üledékből kerülnek elő.
A barittáblák között egy későbbi generációs apró
kristályos malotthéreg maradványai láthatók.

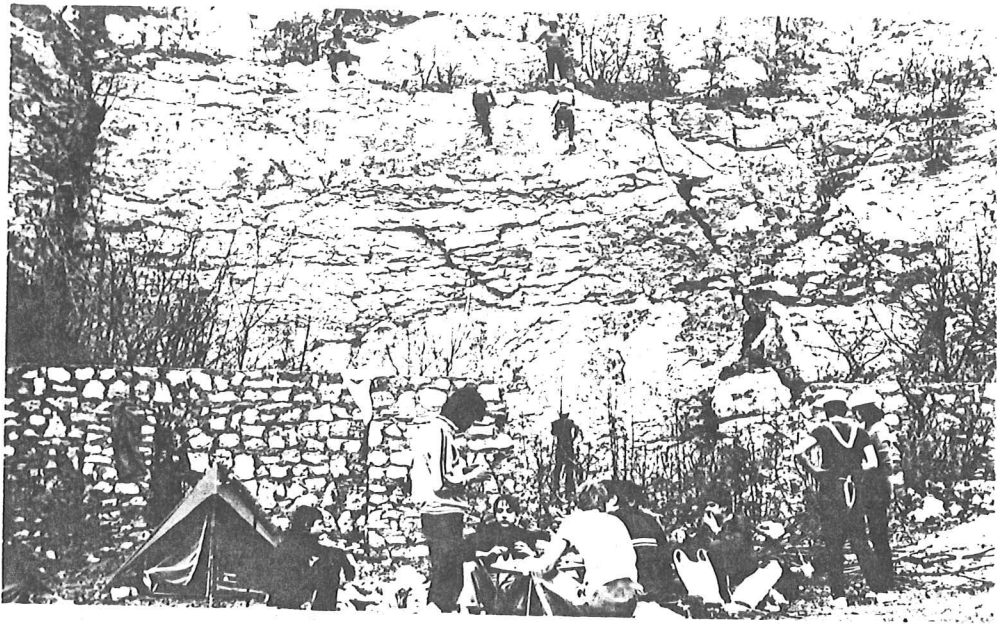
~1cm
H

1. A t t i D ortha-muth el a g i d l h i m e v i t e o r d i c o s p b e u t -
k u i t t i c o o p e r t . A h m i t e l i d i t e t . D e r l e g i t e t t u e r
e i e t . G e o t h i m a n . A l e t e l . A r d i . A r d i e t e t . A n d i
p l i n g e t . A t e r e l e t . A n d i e t . A n d i e t . A n d i e t .
A n d i e t . A n d i e t . A n d i e t . A n d i e t . A n d i e t .
A n d i e t . A n d i e t . A n d i e t . A n d i e t . A n d i e t .

1. A climber on a steep, rocky slope.

2. A group of people gathered at the base of a rocky cliff.